

Ár 2021, miðvikudaginn 1. september, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Auður Inga Ingvarsdóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Magnús Fannar Sigurhansson og Lilja Jensen.

Fyrir er tekið **mál nr. 4/2021:a**

**Málskotsaðili M
gegn
fjármálafyrirtækinu F**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 14. apríl 2021, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri sama dag. Með tölvupósti nefndarinnar 16. apríl 2021, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Athugasemdir varnaraðila bárust með bréfi dags. 12. maí 2021 og voru þær sendar sóknaraðila í tölvupósti 14. maí 2021. Athugasemdir sóknaraðila við þeim bárust 11. júní 2021.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 12. ágúst og 1. september 2021.

II.

Málsatvik

Varnaraðili tilkynnti sóknaraðila um uppsögn á viðskiptum hans við bankann hinn 9. mars 2021. Ákvörðun varnaraðila var tekin í kjölfar endurmats bankans á áhættu tengdri viðskiptasambandinu, í skilningi laga um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 140/2018. Niðurstaða endurmatsins var sú að í viðskiptasambandinu fælist meiri áhætta en bankinn var reiðubúinn að taka.

Sóknaraðili óskaði í kjölfarið eftir skýringum á ákvörðun varnaraðila. Þá andmælti sóknaraðili því sérstaklega að varnaraðili hafi lokað fyrir aðgang sóknaraðila að hreyfingum á reikningi hans. Varnaraðili svaraði með þeim hætti að uppsögnin hafi byggst á 14. gr. skilmála bankans. Enn fremur hafi ákvörðunin verið tekin í kjölfar endurmats á áhættu tengdu viðskiptasambandinu í samræmi við lög um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 140/2018. Frekari samskipti áttu sér stað á milli aðila sem enduðu með því að sóknaraðili skaut málinu til úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

III.

Umkvörtunarefni

Sóknaraðili krefst þess í fyrsta lagi að varnaraðili veiti upplýsingar um það hvaða atvik, ef einhver, hafi leitt til þess að bankinn sagði upp viðskiptum við sóknaraðila í samræmi við heimildir bankans samkvæmt stöðluðum viðskiptaskilmálum sínum, sbr. lög nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningaþvætti og

fjármögnun hryðjuverka. Í öðru lagi krefst sóknaraðili þess að varnaraðila verði gert að afturkalla ákvörðun sína um að segja upp viðskiptunum. Í þriðja lagi krefst sóknaraðili þess að varnaraðila verði gert að greiða sóknaraðila kostnað vegna kvörtunar þessarar.

Kvörtun sóknaraðila byggir á því að um ólögsmæta uppsögn hafi verið að ræða af hálfu varnaraðila og að varnaraðili hafi jafnframt neitað að veita upplýsingar um ástæður uppsagnarinnar.

Sóknaraðili byggir á því að hann hafi ekki haldið neinum upplýsingum leyndum í tengslum við áreiðanleikakannanir, sbr. 4. gr. skilmála bankans. Þá sé ekki um að ræða breytingar á áður veittum upplýsingum. Sóknaraðili vísar til þess að hann stundi hvorki peningaþvætti, né fjármögnun hryðjuverka. Þá hafi sóknaraðili með engum hætti gerst sekur um brot gegn skilmálum bankans. Sóknaraðili vísar til þess að ákvæði 58. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sem mælir fyrir um þagnarskyldu starfsmanna banka og annarra fjármálastofnana, eigi bara við gagnvart þriðja manni en ekki gagnvart viðskiptamanni sjálfum. Sóknaraðili vísar til þess að ekki sé að finna í lögum eða reglum, sem varnaraðili hefur vísað til, að banka sé óheimilt að láta viðskiptavinum í té upplýsingar um atvik er búa að baki uppsögn viðskipta. Þá vísar sóknaraðili til þess að engin lögreglurannsókn sé í gangi á hendur honum sem réttlætt geti afstöðu varnaraðila um að upplýsa ekki um atvik að baki uppsögn viðskiptanna. Sóknaraðili byggir á því að þar sem viðskiptaskilmálar geri ráð fyrir að tilteknar ástæður þurfi að liggja að baki einhliða uppsögn viðskipta eigi hann rétt á því að vita hvaða atvik búa að baki uppsögn viðskiptanna. Sóknaraðili telur ljóst að uppsögn varnaraðila á viðskiptum gagnvart sér byggi ekki á ákvæðum viðskiptaskilmála bankans. Vísar sóknaraðili til þess að um sé að ræða ærumeiðingu í verki, auk þess sem þetta skaði viðskipti hans. Því áskilur sóknaraðili sér rétt til að krefja varnaraðila um greiðslu skaðabóta.

Í viðbótarathugasemdum vísar sóknaraðili til þess að varnaraðili hafi ekki gert grein fyrir ástæðum viðskiptaslitanna. Vísar sóknaraðili til þess að varnaraðili hafi hvorki upplýst um til hvers af átta forsendum ákvæðis 14. gr. skilmálanna ákvörðun varnaraðila hafi byggst á. Þá hafi varnaraðili heldur ekki upplýst um hvaða atvik það hafi verið sem olli því að bankinn taldi eitt eða fleiri hinna átta atriða 14. gr. skilmálanna eiga við. Þá telur sóknaraðili það blasa við að það valdi viðskiptavinum banka fjártjóni, þegar honum er sagt upp viðskiptum. Sóknaraðili vísar til þess að varnaraðila beri skylda til, samkvæmt sínum eigin reglum, að auðvelda viðskiptavinum flutning í aðra viðskiptastofnun. Gögn varnaraðila til sóknaraðila hafi hins vegar verið afhent með þeim hætti að þær fjármálastofnanir sem flytja átti viðskipti til töldu gögnin ófullnægjandi og tóku þau ekki gild. Þrátt fyrir ítrekaðar beiðnir sóknaraðila um betri aðgang að gögnum hafi þeim verið hafnað með þeim afleiðingum að erlendur banki sé nú að slíta viðskiptum við hann.

IV.

Athugasemdir varnaraðila

Varnaraðili krefst þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili byggir í fyrsta lagi á því að uppsögn viðskiptanna hafi verið lögmæt. Varnaraðili telur óljóst hvaða lög eða samningsskilmála uppsögnin eigi að hafa brotið gegn. Vísar varnaraðili til þess að uppsögnin byggi á 14. gr. skilmála bankans, en samkvæmt ákvæðinu hafi varnaraðili áskilið sér rétt til að binda enda á alla þjónustuþætti, að fullu eða að hluta, án sérstakrar tilkynningar, að eigin frumkvæði vegna ástæða sem tilgreindar séu í ákvæðinu. Vísar varnaraðili til þess að sóknaraðila hafi verið sannanlega tilkynnt um uppsögnina í kjölfar endurmats bankans á áhættu tengdri viðskiptasambandinu, í skilningi laga um aðgerðir gegn peningaþvætti og

fjármögnun hryðjuverka nr. 140/2018. Niðurstaða endurmatsins hafi leitt í ljóst að í viðskiptasambandinu fælist meiri áhætta en bankinn væri reiðubúinn að taka. Vísar varnaraðili til þess að áhættuvilji bankans hafi dregist saman samhliða strangari lagakröfum og viðurlagaheimildum. Því væri algengara en áður að bankinn gripi til þess úrræðis að takmarka eða loka fyrir frekari viðskipti, líkt og raunin var gagnvart sóknaraðila. Varnaraðili bendir á að færst hafi í aukana, bæði hérlandis og erlendis, að fjármálafyrirtæki takmarki áhættu sína með því að vera vandlátari á hvaða viðskiptavinum þau veiti þjónustu. Þetta sé bæði lögleg aðgerð og rökrétt afleiðing af þeim ríku kröfum sem nú séu gerðar til fjármálafyrirtækja.

Varnaraðili byggir í öðru lagi á því að á honum hvíli ekki skylda til að útlista nánar ástæður uppsagnarinnar. Vísar varnaraðili til þess að sóknaraðila hafi verið gerð grein fyrir ástæðum viðskiptaslita í fyrrnefndu uppsagnarbréfi. Fjármálafyrirtækjum beri ekki skylda til að veita umræddar upplýsingar og þarfnist ekki sérstakrar heimildar til að synja slíku erindi. Slík synjun brjóti á engan hátt í bága við gildandi kröfur er varða gagnsæi í bankakerfinu. Þá hafi varnaraðili aldrei borið við þagnarskyldu skv. 58. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Varnaraðili vísar til þess að verklag í þessum efnun sé trúnaðarmál, enda aukin hætta á því að eftirlitið myndi bera minni árangur ef það væri alkunna hvaða þættir það væru sem bankinn vaktaði. Varnaraðili vekur þó athygli á að bankinn geti veitt upplýsingar og gögn sem styðja niðurstöðu áhættumatsins og ákvörðunina um uppsögn, verði honum skylt að gera það.

Varnaraðili byggir að lokum á því að kröfur sóknaraðila verði ekki metnar til fjár. Samkvæmt 6. gr. samþykktu úrskurðarnefndarinnar fjalli nefndin ekki um kröfu viðskiptamanns sem ekki verður metin til fjár. Vísar varnaraðili til þess að í kvörtun sóknaraðila sé hvorki að finna fjárhæð kröfu né nokkuð sem gefi til kynna að ákvörðun varnaraðila hafi valdið sóknaraðila tjóni.

V.

Niðurstaða

Ágreiningur málsaðila lýtur að ákvörðun varnaraðila um að segja upp viðskiptum við sóknaraðila á grundvelli nýs áhættumats tengdu viðskiptasambandinu, sbr. 14. gr. almennra viðskiptaskilmála bankans. Samkvæmt framangreindu ákvæði er áskilinn réttur varnaraðila til að binda enda á alla þjónustuþætti að eigin frumkvæði, svo sem ef bankinn telur viðskiptasambandið ósamrýmanlegt áhættumati bankans. Ákvörðun varnaraðila um lok viðskiptasambandsins var samkvæmt gögnum málsins tekin í kjölfar endurmats á áhættu tengdu viðskiptasambandinu, í skilningi laga um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnum hryðjuverka nr. 140/2018.

Sóknaraðili krefst þess fyrir úrskurðarnefndinni að varnaraðila verði gert að upplýsa sóknaraðila um þau atvik sem ákvörðun varnaraðila byggði á, ásamt því að varnaraðila verði gert að afturkalla ákvörðun sína. Þá krefst sóknaraðili þess að varnaraðila verði gert að greiða allan kostnað í tengslum við kvörtun sóknaraðila til nefndarinnar.

Sóknaraðili telur það liggja í augum uppi að ákvörðun varnaraðila hafi leitt til fjártjóns fyrir sig, og vísar í því samhengi til þess að erlent fjármálafyrirtæki sé að slíta viðskiptum við sig. Engin gögn hafa þó verið lögð fram í tengslum við meint fjártjón sóknaraðila, né meinta uppsögn erlenda fjármálafyrirtækisins. Þá hefur sóknaraðili ekki gert fullnægjandi grein fyrir því hvernig fjártjón hans hafi atvikast eða í hverju það felist, heldur einungis vísað til þess að fjártjón blasi við þegar viðskiptavin banka sé sagt upp. Í ljósi þess að sóknaraðili tefldi fram viðbótarathugasemdum um meint fjártjón í kjölfar þess að athugasemdir bárust frá varnaraðila, þess efnis að krafa

sóknaraðila yrði ekki metin til fjár, verður að telja fullt tilefni hafa staðið til þess að ávarpa nánar þennan þátt ágreinings aðila. Þótt nefndin geti vissulega fallist á að það fylgi því ákveðið óhagræði fyrir viðskiptavin að þurfa að flytja viðskipti sín annað, verður það ekki talið liggja í augum uppi, eins og sóknaraðili heldur fram, að slíkt feli í sér fjártjón, enda verður ekki séð að sóknaraðili hafi lagt fram neina tölulega kröfu fyrir nefndinni eða fjárhagsleg gögn því til stuðnings. Þá vísar sóknaraðili til þess gögn af hálfu varnaraðila hafi verið ófullnægjandi og ekki verið tekin gild af hálfu annarra fjármálastofnanna. Sóknaraðili hefur hins vegar enga tilraun gert til að rökstyðja það nánar né hafa umrædd gögn verið lögð fram því til stuðnings.

Samkvæmt b-lið 6. gr. samþykktu úrskurðarnefndarinnar fjallar nefndin ekki um kröfu viðskiptamanns, sem ekki verður metin til fjár. Samkvæmt e-lið 6. gr. samþykktanna fjallar nefndin ekki um þau mál sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau eru ekki tæk til úrskurðar. Í ljósi framangreinds hefur sóknaraðili enga beina fjárkröfu uppi á hendur varnaraðila og verður krafa hans eins og hún er sett fram ekki metin til fjár. Af þeim sökum verður ekki hjá því komist að vísa kröfu sóknaraðila frá úrskurðarnefndinni með vísan til b-liðar 6. gr. samþykktu nefndarinnar.

Ú r s k u r ð a r o r ð :

Kröfu sóknaraðila M, á hendur varnaraðila F, er vísað frá.

Reykjavík, 1. september 2021

Auður Inga Ingvarsdóttir

Geir Arnar Marelsson
Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Lilja Jensen
Magnús Fannar Sigurhansson